

Tematické okruhy k maturitní zkoušce 2024

PRÁVO

ČÁST A.

Teorie práva

- 1) **Právo** - pojem, systém; **právní normy** - pojem, vnitřní struktura, druhy právních norem, působnost právních norem
- 2) **Právní vztah** - pojem, předpoklad vzniku, třídění právních skutečností; prvky právních vztahů - charakteristika
- 3) **Aplikace práva** - charakteristika, postup při aplikaci; akty aplikace práva - klasifikace, právní moc, vykonatelnost
- 4) **Prameny práva ČR** - pojem, druhy normativních právních aktů (NPA) a jejich charakteristika, platnost a účinnost NPA
- 5) **Právní odpovědnost** - pojem, protiprávní jednání, právní delikt, druhy deliktů (jejich charakteristika a možné sankce)

Ústavní právo

- 6) **Listina základních práv a svobod** – význam, charakteristika, systematika (podrobně rozebrat hlavu pátou – právo na soudní a jinou právní ochranu)
- 7) **Ústava ČR** – moc zákonodárná, zákonodárny proces
- 8) **Ústava ČR** – moc výkonná
- 9) **Ústava ČR** – moc soudní (soudy, Ústavní soud)

Rodinné právo

- 10) **Manželství** – charakteristika, vznik (okolnosti vylučující jeho uzavření), způsoby zániku
- 11) **Náhradní rodinná péče** – druhy a jejich charakteristika; **Sociálně-právní ochrana dětí v ČR**

Pracovní právo

- 12) **Pracovní poměr** – pojem, vymezení účastníků pracovněprávních vztahů, způsoby vzniku, náležitosti pracovní smlouvy (obligatorní, fakultativní)
- 13) **Skončení pracovního poměru** – způsoby a jejich charakteristika, odstupné
- 14) **Pracovní doba, dovolená** – charakteristika, jejich délka, pružná pracovní doba
- 15) **Mzda** – pojem, způsoby utváření, konstrukce příplatků, naturální mzda, minimální mzda; **plat** – pojem, platová třída, platový stupeň, konstrukce příplatků
- 16) **Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance za škodu** – druhy a jejich charakteristika
- 17) **Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů** – charakteristika, odlišnosti od pracovního poměru

Obchodní, živnostenské a finanční právo

- 18) **Obchodní společnosti** – druhy a rozdíl mezi nimi, hlavní orgány, obchodní rejstřík
- 19) **Živnostenské podnikání** – pojem, druhy živností a jejich charakteristika; nekalá soutěž – vymezení a charakteristika jednotlivých skutkových podstat
- 20) **Daň** – pojem, rozdíl mezi daní a poplatkem, charakteristika konstrukčních prvků daně; daně přímé a nepřímé – rozdíl, příklady

ČÁST B.

Trestní právo

- 1) **Trestní právo** - pojem, členění, základní zásady, prameny, struktura trestního zákoníku
- 2) **Trestný čin** – pojem, dělení trestných činů (kritéria dělení); **skutková podstata trestného činu** - pojem, třídění skutkových podstat
- 3) **Prvky skutkové podstaty trestného činu** – jejich charakteristika, třídění, povinné a nepovinné znaky
- 4) **Okolnosti vylučující protiprávnost** – pojem, okolnosti vymezené trestním zákoníkem; nutná obrana (NO) a krajní nouze (KN) – charakteristika, podmínky, vybočení, rozdíl mezi NO a KN
- 5) **Vývojová stádia trestné činnosti** – obecná charakteristika stádií, podmínky trestnosti, zánik trestnosti
- 6) **Trestná součinnost** – charakteristika, znaky, spolupachatel, nepřímý pachatel, účastník (formy účastenství, zánik trestnosti účastenství)
- 7) **Odpovědnost mládeže za protiprávní činy** – základní pojmy, zásady, druhy opatření a jejich charakteristika
- 8) **Tresty** – pojem, účel, charakteristika jednotlivých druhů trestů v trestním právu
- 9) **Trestné činy proti životu a zdraví** – charakteristika, vymezení pojmů „ublížení na zdraví“ a „těžká újma na zdraví“, rozbor skutkové podstaty trestných činů „ublížení na zdraví“ a „vražda novorozeného dítěte matkou“
- 10) **Trestné činy proti svobodě** - charakteristika, vymezení pojmu „násilí“, rozbor skutkové podstaty trestných činů „loupeže“ a „porušování domovní svobody“
- 11) **Trestné činy páchané v souvislosti s provozem na pozemních komunikacích** - charakteristika, jejich výčet, rozbor skutkové podstaty dvou z předmětných trestných činů
- 12) **Trestné činy proti majetku** - charakteristika, hranice výše škody, rozbor skutkové podstaty trestných činů „krádeže“ a „podvodu“
- 13) **Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných** – charakteristika, vymezení pojmu „úřední osoba“, rozbor skutkové podstaty trestných činů „násilí proti úřední osobě“ a „přijetí úplatku“
- 14) **Stádia trestního řízení; Přípravné řízení v trestním právu** – charakteristika, účel, formy
- 15) **Procesní úkony směřující k zajištění osob** v trestním řízení a jejich charakteristika (důvody vazba)
- 16) **Procesní úkony směřující k zajištění věcí** v trestním řízení a jejich charakteristika
- 17) **Dokazování v trestním řízení** – předmět, rozsah, důkazní prostředky, dělení důkazů
- 18) **Hlavní líčení** – účel, charakteristické rysy, popis jednotlivých fází
- 19) **Orgány činné v trestním řízení** – charakteristika a náplň jejich činnosti
- 20) **Obviněný, svědek** – jejich postavení, práva a povinnosti v trestním řízení (vysvětlit termíny podezřelý, obžalovaný, odsouzený)

ČÁST C.

Občanské právo

- 1) **Osoby** – rozdělení osob, právní osobnost, svéprávnost, přiznání a omezení svéprávnosti, zánik právní osobnosti, osoba blízká; osoba právnická – pojem, vznik, zánik, druhy
- 2) **Vlastnické právo** – charakteristika, obsah, způsoby nabývání; spoluvlastnictví – charakteristika, spoluvlastnický podíl, zánik; omezení vlastnického práva
- 3) **Závazkové právo** – charakteristika, vysvětlení základních pojmů, způsoby vzniku a zániku závazků, zajištění závazků
- 4) **Smlouvy upravené občanským zákoníkem** – darovací smlouva, kupní smlouva, smlouva o dílo, zápůjčka, výpůjčka (charakteristické a nezbytné náležitosti dle občanského zákoníku)
- 5) **Občanskoprávní odpovědnosti za škodu** – charakteristika, vymezení pojmu škoda, subjektivní a objektivní odpovědnost, předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu, druhy odpovědnosti (především odpovědnost za škodu způsobenou na vnesených a odložených věcech)
- 6) **Právo dědické** – charakteristika, dědické tituly
- 7) **Výkon rozhodnutí v civilním procesu** – charakteristika, způsoby výkonu (peněžité a nepeněžité plnění)

Správní právo

- 1) **Obce** - jejich charakteristika, formy výkonu veřejné správy, právní předpisy vydávané obcí (platnost, účinnost); orgány obce
- 2) **Kraje** - jejich charakteristika, formy výkonu veřejné správy, právní předpisy vydávané krajem (platnost, účinnost); orgány kraje
- 3) **Kontrola veřejné správy** - účel kontroly, druhy kontrol a jejich charakteristika
- 4) **Přestupek** - pojem, znaky, odlišnost od trestného činu, druhy správních trestů
- 5) **Přestupky proti veřejnému pořádku** - jejich charakteristika a vymezení rozdílných znaků některých korespondujících trestných činů
- 6) **Přestupky proti občanskému soužití** - jejich charakteristika a vymezení rozdílných znaků některých korespondujících trestných činů
- 7) **Přestupky proti majetku** - jejich charakteristika a vymezení rozdílných znaků některých korespondujících trestných činů
- 8) **Přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích** - jejich charakteristika a vymezení rozdílných znaků některých korespondujících trestných činů
- 9) **Přestupkové řízení** - příslušnost, součinnost, zahájení řízení, účastníci řízení, průběh, způsoby skončení řízení
- 10) **Zvláštní druhy přestupkového řízení** - příkaz a příkaz na místě (podmínky, charakteristika), příkazový blok
- 11) **Správní řízení** - pojem, prameny; stadia správního řízení - jejich charakteristika
- 12) **Subjekty správního řízení** – vymezení a charakteristika
- 13) **Rozhodnutí ve správním řízení** - formy a jejich charakteristika